

deschise, căutând a satisface și el pasiunile și ambițiunile varie omenesci. Dară nu, el mai preferă a apuca pe calea cea spinosă a studiului, pe calea cea umilită a lăpădării de sine, inarmându-se cu armele științei, ca cum ar fi știut că va avea o misiune înaltă și grea de implinit; el mai preferă adevărul starea preoțescă, căreia se consacrase cum se vede din aplecare naturală, fiind destinat de providență a sparge cu toiagul în mână gheața, și a face cale poporului român către ținta nesuințelor și aspirațiunilor sale seculare. Nu odată 'l auzirăm în viață zicând: „De m'aș nasce de o sută de ori, tot preot m'aș face“.

Și acest pas rezolut al lui e de cea mai mare însemnătate; pentru că el a fost decizătoriu nu numai pentru întreaga viață ulterioară a tinărului Anastasiu, dară totodată și pentru a bisericii ortodoxe române și a poporului român din Transilvania. Metropolitul Șaguna apucând pe altă cărare în acel moment decisiv, pe cea civilă, ar fi putut fără îndoială să se înalță pre lângă calitățile sale până la cele mai mari demnități ale statului, ar fi putut rămânând bun român să facă mult bine pentru națiunea sa, ca și d. e. amicul seu G o j d u, dară să desgrăpe el o metropoliă îngropată cu 150 de ani înainte de dânsul, n'ar mai fi putut nici odată!

Un alt moment nu mai puțin însemnat din acelaș timp, este, că cunoscând străinii și cu deosebire iesuiții valoarea lui încă de atunci, ca student, se încercară în tot modul a-l trage în parte-și, indemnându-l a 'și părăsi religiunea strămoșescă; dară dânsul, spriginit și de mamă-sa, o femeie evlavioasă, precum și de unchiul seu, un bun ortodox, știu reziste cu bărbăția la toate tentațiunile aceste confesionali, ca-și la cele ce i se făcură mai târziu ca episcop din partea altui demnitaru bisericesc, respingând cu desprețuire promisiunile de munți de aur, ce i se făcură din ambele părți. ')

1) Incât pentru încercările dintâiu, sunt încă martori în viață, cari pot adevăra; eră ce privesce pre cele din urmă, me voiu întorci la ele mai în jos.